

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «КОМП'ЮТЕРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ І ДИЗАЙН» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Комп'ютерне проектування і дизайн» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерне проектування і дизайн» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено впродовж 2020-2021 навч. року за двома анкетами: «якість освітньої програми» (*окрім першого курсу*) та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **8 респондентів**, що склало **100%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1 - Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПІ «Комп'ютерне проектування і дизайн» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	50,0	12,5	37,5	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	62,5	0	25,0	12,5	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	50,0	12,5	37,5	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	62,5	12,5	25,0	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	50,0	25,0	25,0	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	75,0	0	25,0	0	0
7	Використання викладачами в цьому навчальному році сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	50,0	12,5	37,5	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	50,0	37,5	12,5	0	0
9	Обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)	62,5	25,0	12,5	0	0
10	Організація в цьому навчальному році наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, зарубіжні лектори, дискусії тощо)	50,0	25,0	25,0	0	0
11	Залучення в цьому навчальному році здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	75,0	0	12,5	12,5	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	75,0	12,5	12,5	0	0
13	Доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію	75,0	12,5	12,5	0	0
14	Якість методичних матеріалів з дисциплін в цьому навчальному році на освітньому порталі ТДАТУ	62,5	25,0	12,5	0	0
15	Доброзичливе ставлення співробітників деканату	87,5	0	12,5	0	0
16	Доброзичливе ставлення співробітників кафедри	75,0	12,5	12,5	0	0
17	Доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки	75,0	12,5	12,5	0	0

Вищі бали (максимальні відсотки за балом «5») здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «доброзичливе ставлення співробітників деканату» (87,5%).

Менші бали (сума відсотків за балами «1» і «2», по 12,5%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «залучення в цьому навчальному році здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах».

Інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ, які запропонували здобувачі вищої освіти при опитуванні, не надійшло.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2020-2021 навч. року за ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 26 критеріями в 1 семестрі та 23 критеріями в 2 семестрі.

Аналіз 128 анкет за перший семестр (таблиця 3) та 127 анкет за другий семестр (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності 71-90%.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		44,3	26,5	18,2	5,1	5,9
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	43,8	30,5	18,0	2,3	5,5
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	46,9	32,0	12,5	3,9	4,7
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	44,5	20,3	21,9	7,0	6,3
4	Слідкує за реакцією аудиторії	44,5	23,4	21,1	4,7	6,3
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	46,9	19,5	23,4	3,9	6,3
6	Володіє високою культурою мовлення	46,1	31,3	14,1	3,1	5,5
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	48,4	24,2	18,0	3,9	5,5
8	Проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи	43,8	24,2	21,9	5,5	4,7
9	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	45,3	25,0	18,8	5,5	5,5
10	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НІП	43,0	29,7	18,8	2,3	6,3
11	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	39,1	25,0	15,6	12,5	7,8
12	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	38,3	28,9	19,5	6,3	7,0
13	Ефективність організації дистанційного навчання	45,3	30,5	13,3	5,5	5,5
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		46,3	27,5	18,4	3,3	4,5
1	Проявляє професійну ерудицію	57,0	21,9	15,6	2,3	3,1
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	42,2	28,9	20,3	3,1	5,5
№	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1

поз						
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	43,8	25,0	22,7	3,9	4,7
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	39,8	32,8	18,8	3,1	5,5
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	48,4	28,9	14,8	3,9	3,9
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		47,9	27,7	15,5	6,0	2,9
1	Доброзичливість і тактовність, толерантність	49,2	26,6	14,8	5,5	3,9
2	Пунктуальність, організованість	50	22,7	18,0	7,0	2,3
3	Вимогливість, наполегливість	46,1	30,5	12,5	7,8	3,1
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	44,5	26,6	18,0	7,8	3,1
5	Зрозумілі й оприлюднені критерії виставлення оцінок	45,3	31,3	14,1	6,3	3,1
6	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	43,8	32,0	14,1	7,0	3,1
7	Охайність, зовнішній вигляд	57,0	21,1	15,6	3,9	2,3
8	Доброчесність	46,9	31,3	17,2	2,3	2,3

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в 1 семестрі 2020-2021 навч. року оцінені найвищими балами (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Володіє високою культурою мовлення»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «проявляє професійну ерудицію», «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «охайність, зовнішній вигляд», «доброчесність».

Меншими балами (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) в I розділі оцінені критерії: «може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни», «використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)» та «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни»; в II розділі – «знайомить з останніми досягненнями науки», «наводить науково-обґрунтовані аргументи», «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі – «вимогливість, наполегливість», «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти».

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		78,7	7,9	12,0	0,9	0,6
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	78,0	9,4	11,8	0	0,8
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, виокремлює важливі моменти	79,5	8,7	11,0	0,8	0
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	77,2	9,4	11,0	0,8	1,6
4	Слідкує за реакцією аудиторії	78,7	7,1	12,6	0	1,6

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	78,0	8,7	11,8	0,8	0,8
6	Використовує сучасні педагогічні методи (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри тощо)	75,6	8,7	13,4	2,4	0
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	79,5	8,7	11,0	0	0,8
8	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	80,3	6,3	11,8	1,6	0
9	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	80,3	7,1	10,2	1,6	0,8
10	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	79,5	6,3	14,2	0	0
11	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	78,7	7,1	12,6	1,6	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		80	8,7	11,0	0,3	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	80,3	9,4	10,2	0	0
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	79,5	7,9	11,8	0,8	0
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	80,3	8,7	11,0	0	0
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	78,7	9,4	11,8	0	0
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	81,1	7,9	10,2	0,8	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти (середнє значення)		81,6	7,5	10,5	0,4	0
1	Доброзичливість і тактовність, толерантність	83,5	6,3	9,4	0,8	0
2	Пунктуальність, організованість	81,1	8,7	10,2	0	0
3	Вимогливість, наполегливість	81,1	7,1	11,0	0,8	0
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	80,3	7,9	11,8	0	0
5	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	80,3	8,7	10,2	0,8	0
6	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	81,1	7,9	10,2	0,8	0
7	Доброчесність	83,5	6,3	10,2	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в 2 семестрі 2020-2021 навч. року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «ставить питання і мотивує до дискусії», «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу», «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «наводить науково-обґрунтовані аргументи», «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «доброзичливість і тактовність, толерантність», «доброчесність».

Меншими балами (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) в I розділі оцінені критерії: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни» та «слідкує за реакцією аудиторії»; в II розділі – «організованість самостійної роботи (наявність

завдань, методичних вказівок тощо)»; в **III розділі** – «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2020-2021 навч. року** в **38** анкетах, де надані відповіді, залишені тільки позитивні.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

Моніторинг оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньо-професійної програми «Комп'ютерне проектування і дизайн» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та якості викладання навчальних дисциплін показав, що навчальний процес за ОП «Комп'ютерне проектування і дизайн» організовано на достатньо високому рівні. Викладачі дотримуються логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлюють важливі моменти, володіють високою культурою мовлення, ставлять питання і мотивують до дискусії, дотримуються оптимального темпу викладення матеріалу. Також відмічена якість розміщених методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі. При проведенні занять викладачі проявляють професійну ерудицію, наводять науково-обґрунтовані аргументи, пов'язують теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців.

Окремо відмічені охайність, зовнішній вигляд та добросесність викладачів.

Однак респондентами зазначено недостатній рівень підтримання деякими викладачами інтересу аудиторії до дисципліни, використанню технічних засобів навчання та спонуканню до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисциплін. На початкових курсах викладачі не в повній мірі знайомлять здобувачів з останніми досягненнями науки, наводять науково-обґрунтовані аргументи, пов'язують теоретичний матеріал з практичними завданнями.

Для ліквідації визначених зауважень необхідно провести зустріч з викладачами та завідувачами кафедр, що задіяні у навчальному процесі та довести результати моніторингу оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньо-професійної програми «Комп'ютерне проектування і дизайн» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та якості викладання навчальних дисциплін з метою розробки та впровадження заходів ліквідації виявлених недоліків.

Для підвищення якості освітньо-професійної програми «Комп'ютерне проектування і дизайн» пропонується провести такі заходи:

1) Гаранту освітньої програми довести до викладачів, які задіяні в навчальному процесі за даною ОПП, щоб на перших заняттях доводили з наведенням прикладів зрозумілість мети, завдань та очікуваних результатів вивчення відповідних дисциплін»;

2) Викладачам опанувати використання інноваційних форм проведення занять, а саме інтерактивних дошок, та під час проведення занять використовувати такі прийоми, як інтерактивна лекція, диспут, дискусія, майстер-клас;

3) Під час дистанційного навчання керуватись [Положенням про дистанційне](#)

навчання у ТДАТУ, використовувати сучасні освітні технології для розвитку комунікативної компетенції студентів, їхнього особистісного потенціалу та запроваджувати зміну темпів проведення занять, не тільки повільне пояснення теми (нудьга та легкий гіпноз), а й тотальне бліц-опитування (швидкість, адреналін);

4) Впровадити дуальну систему навчання керуючись Положенням про порядок та проведення дуальної форми навчання у ТДАТУ, що дозволить ознайомити студентів з останніми досягненнями науки, та з'ясувати як на практиці може бути пов'язаний теоретичний матеріал з практичними завданнями на виробництві.

5) Навчальному відділу скласти розклад занять таким чином, щоб грамотно розподіляти навантаження пар протягом дня (відсутність вікон) і протягом тижня (приблизно однакова кількість пар щодня).

Гарант ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн»
за першим (бакалаврським)
рівнем освіти
к.т.н., доцент

Олександр МАЦУЛЕВИЧ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР